

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*

EDUCATION INSTITUTE ADMINISTRATION MODEL FOR EXCELLENCE
ACCORDING TO VUDDHIDHAMMA PRINCIPLES OF SCHOOLS UNDER LOCAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS PHRANAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

¹ขวัญชนก คงพิบูลย์ Khwanchanok Kongpibool

²พระมหาสมบัติ ธนปญโญ Phramaha Sombat Dhanapanno

³พระมหาญาณวัฒน์ จิตวาทมโน Phramaha Yannawat Thitavaddhano

¹โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาปูน Wat Sala Poon Municipal School, Thailand

^{2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: khwanchnokkongpibool@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยผสมวิธีโดยมีการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 186 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบใช้แบบประเมินกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 191 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 5 องค์ประกอบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ การบูรณาการ การประยุกต์ใช้ การประเมิน และผลการประเมินรูปแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ ตามลำดับ สรุปเป็นองค์ความรู้การวิจัย คือ “Khwanchanok”

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารสถานศึกษา, ความเป็นเลิศ, คุณธรรม

Abstract

This research article was to propose a model of school administration towards excellence based on the principle of four Vuddhi-dhamma of schools under local administrative organizations in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. It was a mixed-method research with 3 research steps: Step 1: Studying the necessity of school administration towards excellence using a questionnaire with a sample of 186 teachers. Data were analyzed using statistics including frequency, percentage, mean, standard deviation, and finding the necessity value. Step 2: Developing the model using interviews with 10 key informants and focus group discussions with 9 experts. Data were analyzed using content analysis. Step 3: Evaluating the model using an evaluation form of a sample of 191 administrators and teachers. Data were analyzed using statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of the research found that the model of school administration towards excellence based on the principle of four Vuddhi-dhamma of schools under local administrative organizations in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province had 5 components, namely principles, objectives, integration, application, evaluation, and evaluation results of the model. Overall, it was at the highest level. When considering each aspect, it was found that the evaluation results were at the highest level in all 4 aspects, namely, usefulness, appropriateness, correctness, and feasibility, respectively. The conclusion was the research knowledge, namely Khwanchanok.

Keywords: Model, School Administration, Excellence, Vuddhi-Dhamma

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ถกเถียงกันในสังคมอย่างกว้างขวางในทางเลือกระหว่างผู้บริหารที่มีจริยธรรม (Ethics) กับผู้บริหารที่มีความสามารถ (Competent) ซึ่งคงไม่แปลกที่จะมีเสียงจากสังคมที่ต้องการได้ผู้บริหารที่มีคุณสมบัติพร้อมทั้งสองประการ คือ ทั้งเก่งและดีอย่างไรก็ตามในโลกแห่งความเป็นจริง มักจะไม่พบคุณสมบัติที่สมบูรณ์แบบดังกล่าวในผู้บริหารในหลายระดับจนถึงสากลและยังพบอีกว่าผู้บริหารในปัจจุบันทั้งที่มาจากการเลือกตั้ง รวมทั้งมาจากการแต่งตั้งก็ดี พบว่าส่วนใหญ่จะมีคุณสมบัติที่โดดเด่นด้านความสามารถ นำด้านจริยธรรมจึงเป็นคำถามของสังคมว่า “ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น” เมื่อค้นหาคำตอบซึ่งมักจะพบคำตอบที่เป็นคำตอบปัญหาที่ปลายเหตุ เป็นเพราะความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันสืบเนื่องมาจากความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร (IT Society) ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (S&T Period) การเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชน (Human Right) ค่านิยมแทนวัตถุนิยม (Materialism) หรือแม้แต่กรณีการมีจุดมุ่งหมายชีวิตแบบสุขนิยมสุดโต่ง (Hedonism) ในบริบทของสถานศึกษาซึ่งเป็นการกำหนดหน้าที่ให้บริการที่ผูกพันกับเรื่องของการสอนและการเรียนรู้เป็นหลัก และเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goal) ของสถานศึกษาก็คือการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้รับความสนใจและความคาดหวังจากสังคมอยู่ในระดับสูงและปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้องค์การประสบความสำเร็จ

ได้นั้นขึ้นอยู่กับจริยธรรม (Ethics) ซึ่งประกอบไปด้วยคุณงามความดี พฤติกรรมทางจริยธรรมรวมถึงคุณสมบัติที่พึงามของผู้บริหาร สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันที่ทำให้คณะครูและผู้บริหารและผู้ปกครองและชุมชนมั่นใจในการบริหารงานว่า ผู้นำองค์การทางการศึกษาจะสามารถพาองค์กรสู่จุดมุ่งหมาย พันธะผูกพันตามความคาดหวังของเขาได้ ดังนั้น การมีคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานที่ขาดไม่ได้ของผู้บริหารทางการศึกษา และถือเป็นเรื่องหัวใจของการเป็นผู้นำ ผู้นำมีคุณธรรมจริยธรรมจะทำให้สมาชิกในองค์กรหรือคนในประเทศนั้นอยู่กันอย่างมีความสุข แต่ถ้าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำไม่มีคุณธรรมจริยธรรมคนทั้งหมดก็จะทำตามอย่าง ทำให้ประเทศชาติหรือองค์กรก็จะเสื่อมทราม

หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย ทั้งค่านิยมและพิธีกรรม ความเชื่อ ความเลื่อมใสศรัทธา ตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมมาตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการบริหารตามหลักธรรมที่ผู้บริหารสามารถนำประยุกต์ใช้กับการบริหารได้ตลอดเวลา ได้แก่ หลักคุณธรรม (อง.จตุกก. (ไทย) 21/248/332) คือ หลักธรรมสำคัญเพื่อผู้บริหารทุกระดับ เป็นแนวทางส่งเสริมให้บุคคลผู้ประพฤติปฏิบัติตามได้สติปัญญาเกิดความเจริญรุ่งเรืองทั้งต่อตนเองและองค์กร เกิดผลดีต่อหน้าที่การงาน เป็นปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ 1) สัปปุริสสังเสวะ การคบหาสัตบุรุษ เสวนาทานผู้รู้ผู้ทรงคุณ 2) สัทธัมมัสสนะ การฟังสัทธรรม เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง 3) โยนิโสมนสิการ การทำในใจโดยแยบคาย คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี 4) อัมมานุอัมมปฏิบัติ การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้องตามหลัก โดยนำหลักธรรมดังกล่าวมาบูรณาการเข้ากับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ของมาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ” ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของการที่จะมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพของการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพทั้งนี้ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรของส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยนำทรัพยากรของท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทของการวางแผนกำหนดสาระของหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงหรือร่วมพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพทางการบริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และได้รับรางวัลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับกระทรวงการ ระดับประเทศ โดยใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ แจกแบบสอบถาม เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. นำแบบสอบถาม หรือเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เป็นการหาความตรงเชิงโครงสร้าง ใช้เทคนิควิธีการวัดดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index : IOC) ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และลักษณะการใช้ภาษา ผู้วิจัย นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. นำเครื่องมือที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง (Try out) โดย ผู้วิจัย นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และอาจารย์ในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach)

5. แจกแบบสอบถามศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 186 คน แล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสัมภาษณ์สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณ

ธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และสรุปข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. นำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากแบบสอบถามมาสรุปเป็นร่างรูปแบบเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. การประชุมสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พัฒนาขึ้น โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ด้วยแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยแจกแบบประเมินรูปแบบ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ใช้แบบประเมินกับประชากรที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 191 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การบูรณาการ 4) การนำไปใช้ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการ

1. เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดยบูรณาการกับหลักคุณธรรม 4 เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เป็นรูปแบบที่ภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการ สามารถนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นการพัฒนาเชิงบวกเพื่อเสริมสร้างการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ของผู้บริหารสถานศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและใช้สื่อการสอน และด้านการวัดประเมินผล ตามหลักคุณธรรม 4 นำสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ภาครัฐ กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้วยวิธีการบริหารแบบบูรณาการ
3. เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความภูมิใจและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่

องค์ประกอบที่ 3 การบูรณาการ

การบูรณาการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบาย รัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง ตามหลักคุณธรรม 4 ดังนี้

1. สัมปยุตสังเสวะ คบสัตบุรุษ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการการวิเคราะห์ความต้องการของสถานศึกษาเป็นขั้นแรกในการหาบุคลากรครูที่ดี 2) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการสรรหาและรับครู 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูที่มีอยู่ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับกรเรียนรู้และพัฒนา 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนครูในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. สัทธัมมัสสนะ การฟังธรรม 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสาร 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน 3) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ตัวอย่างและการสื่อสารแบบสอดคล้องกับเนื้อหา 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความเข้าใจ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อช่วยในการสื่อสาร

3 โยนิโสมนสิการ การพิจารณาโดยแยกคาย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาเคราะห์บริบท 2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ 3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการที่เหมาะสม 4) ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง 5) ผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนและติดตามผล

4. อัมมานอัมมปฏิบัติ การปฏิบัติธรรมตามสมควร 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างในด้านคุณธรรม 2) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมและสร้างความเข้าใจร่วมกันในทีมงานและสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษานับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้กับทีมงาน 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างระบบติดตามและประเมินผล 5) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 4 การประยุกต์ใช้

การนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบาย รัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง ตามหลักคุณธรรม 4 ดังนี้

1. สัมปยุตตสังสวะ การแลกเปลี่ยนความรู้กับคนฉลาด (Knowledge Exchanging with Wise People) การคบหาสัตบุรุษ เสวนาท่านผู้รู้ ผู้ทรงคุณ มีคณะที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ

1) การวิเคราะห์ความต้องการของสถานศึกษาเป็นขั้นแรกในการหาบุคลากรครูที่ดี ในกระบวนการนี้ควรพิจารณาประสิทธิภาพของครูที่มีอยู่และต้องการการพัฒนา จำนวนครูที่ต้องการในแต่ละระดับและสาขาวิชา และความเข้ากันได้ของบุคลากรกับเป้าหมายของสถานศึกษา

2) ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการสรรหาและรับครู จะต้องวางแผนการสรรหาครูที่เหมาะสม ด้วยการประกาศรับสมัครครูใหม่ การจ้างครูชั่วคราว หรือการสรรหาครูที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่สถานศึกษาต้องการ

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาครูที่มีอยู่ นอกเหนือจากการสรรหาครูใหม่ ควรสนับสนุนการพัฒนาครูที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยให้อาจารย์เข้าร่วมหลักสูตรการฝึกอบรมและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของสถานศึกษา

4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้และพัฒนา สถานศึกษาควรมีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของครู ซึ่งรวมถึงการให้อำนาจความสะดวกที่จำเป็น การใช้เทคโนโลยีการฝึกอบรมออนไลน์ และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา

5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนครูในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

2. สัทธัมมัสสนะ การได้ยินสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ (Hearing things is beneficial) การฟังสัทธรรม เอาใจใส่เล่าเรียน หาความรู้จริง

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับครู เช่น การสอนวิธีการใช้ภาษาอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับนักเรียน สามารถใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อทำให้สิ่งที่สอนน่าสนใจ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและไม่ซับซ้อน เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรหลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางวิชาการที่อาจทำให้เข้าใจได้ยาก

3) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ตัวอย่างและการสื่อสารแบบสอดคล้องกับเนื้อหา จะช่วยให้เข้าใจกันได้มากขึ้น สามารถใช้ภาพ วิดีโอ หรือตัวอย่างจริงเพื่อช่วยในการสื่อสารความคิดและความเข้าใจ

4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างโอกาสให้ผู้ฟังแสดงความเข้าใจ ควรให้โอกาสให้ผู้ฟังแสดงความเข้าใจและสรุปข้อมูลเพื่อให้มั่นใจว่าพวกเขาเข้าใจข้อความที่ได้รับฟัง

5) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อช่วยในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีและสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์การเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการเรียนรู้ หรือมัลติมีเดียในการสอนและสื่อสารสามารถทำให้กระบวนการสอนเป็นไปอย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. โยนิโสมนสิการ คิดอย่างชาญฉลาด (Wisely Think) การทำในใจโดยแยบคาย คิดหาเหตุผลโดยถูกวิธี หาวิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

1) ผู้บริหารสถานศึกษาเคราะห์บริบท เริ่มต้นโดยการทำการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ คือการทำความเข้าใจถึงความต้องการของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ นโยบายของรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ และความเป็นเลิศที่สถานศึกษาต้องการบรรลุในระยะยาว การทำการวิเคราะห์นี้จะช่วยให้เข้าใจภาพรวมของสถานศึกษาและความต้องการของการเปลี่ยนแปลง

2) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ หลังจากที่เราทราบความต้องการของบริบทแล้ว สามารถกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน นี่คือแนวทางหลักที่จะขึ้นำการพัฒนาของสถานศึกษา

3) ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการที่เหมาะสมเพื่อให้เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวางแผนการใช้ทรัพยากรและการจัดการโครงการ

4) ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงและการบริหารสถานศึกษาในบริบทของสถานศึกษา ควรพิจารณาปัญหาที่เป็นไปได้ และวางแผนการจัดการปัญหาในระหว่างการดำเนินโครงการ

5) ผู้บริหารสถานศึกษาเริ่มต้นการปฏิบัติตามแผนและติดตามผลเพื่อแน่ใจว่าการบูรณาการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศมีผลสำเร็จและสามารถปรับปรุงต่อไปได้อย่างเหมาะสม

4. อัมมานุสุมมปฏิบัติ การกระทำเพื่อความสำเร็จ (Action to achievement) คือ การปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติธรรมให้ถูกต้อง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ

1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นตัวอย่างในด้านคุณธรรมและสามารถเข้าใจและสนับสนุนเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ แสดงให้เห็นถึงความทุ่มเทในการประยุกต์ใช้

2) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมและสร้างความเข้าใจร่วมกันในทีมงานและสถานศึกษา เพื่อให้ทุกคนเข้าใจเป้าหมายและความสำคัญของการประยุกต์ใช้

3) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้กับทีมงาน เช่น การอบรม และการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้

4) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างระบบติดตามและประเมินผลเพื่อวัดความสำเร็จของการประยุกต์ใช้และให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการปรับปรุง

5) ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กร สร้างความเป็นเลิศในการทำงานของทีมงานและรวมทีมให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านกระบวนการบริหารและการจัดการเป็นลักษณะของการบริหารมาบูรณาการกับการบริหารงาน เป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาเติบโตและพัฒนาได้

อย่างเต็มศักยภาพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและความพยายามอย่างต่อเนื่อง การมุ่งมั่นในการปรับปรุงและการเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะสร้างสถานศึกษาที่มีคุณภาพและความเป็นเลิศในการบริหารและการจัดการทั้งในด้านการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้เหมาะสมและเติบโตขึ้นไปยังยืน 7 ด้าน ได้แก่ 1) เครือข่ายระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2) กำหนดไว้ชัดเจนในนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดเป็นแนวปฏิบัติ 3) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 4) การพัฒนาทางวิชาการ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา 5) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ 6) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 7) มีทรัพยากรที่สำคัญ แหล่งค้นคว้าข้อมูลที่ดี

องค์ประกอบที่ 5 การประเมิน

การประเมินรูปแบบ เป็นขั้นตอนการประเมินผลภาพรวมสรุปเพื่อตรวจสอบและประเมินผลของรูปแบบ ได้แก่

1. การประเมินด้านบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ความเป็นไปได้ของรูปแบบ เป็นการตรวจสอบว่ารูปแบบที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของรูปแบบชัดเจนเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของรูปแบบ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินรูปแบบ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการทำดำเนินการรูปแบบ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการรูปแบบที่จะใช้เป็นข้อมูลในรูปแบบ แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการรูปแบบช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ใน รูปแบบ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะๆ เพื่อการตรวจสอบการดำเนินการรูปแบบโดยทั่วไป

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ รวมทั้งการพิจารณาในการปรับเปลี่ยนรูปแบบและการประเมินผลรูปแบบ เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของรูปแบบ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินสถานะแวดล้อมปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม พบว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลข้อค้นพบที่สำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 1) วัตถุประสงค์ 3) การบูรณาการ 4) การประยุกต์ใช้ และ 5) การประเมิน มีรูปแบบและการพัฒนาที่แตกต่างไปจากงานวิจัยอื่นเช่นงานวิจัยของของสุนิสา วิทยานุกรณ (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชนมี 7 ด้าน ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตลาด 4) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ได้แก่สนับสนุนให้นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และศึกษา และวิเคราะห์สภาพ ความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียน 5) ด้านการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงาน 6) ด้านการจัดการกระบวนการ 7) ด้านผลลัพธ์ ส่วนผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ ซึ่งการใช้เกณฑ์ในการประเมินรูปแบบที่ต่างกันย่อมทำให้ผลการประเมินออกมาแตกต่างกันเช่นงานวิจัยของธัญญกานต์ ทองสินเกียรติ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องเกณฑ์ปกติมาตรฐานการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขึ้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ ที่พบว่า องค์ประกอบหลักของการพัฒนาสถานศึกษาเอกชนขึ้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการสร้างทีมงาน ด้านการจัดระบบบริหารด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการประเมินตนเองและด้านสารสนเทศ

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่สังเคราะห์จากการบูรณาการการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) การบูรณาการ 4) การประยุกต์ใช้ 5) การประเมินโดยสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้คือ KHWANCHANOK สรุปดังในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ KHWANCHANOK

จากภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย คือ KHWANCHANOK อธิบายได้ดังนี้

K - Knowledge Exchanging with Wise People สัปรุสสังเสวะ การแลกเปลี่ยนความรู้กับคนฉลาด การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ต้องแสวงหาความร่วมมือในการทำงานร่วมกันที่ใช้ประโยชน์จากความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของแต่ละคน โดยเฉพาะคนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ให้ความสำคัญกับความหลากหลายของผู้มีความสามารถ โดยตระหนักว่าจุดแข็งที่แตกต่างกันมีส่วนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

H - Hearing things is beneficial สัทธัมมัสสนะ การได้ยินสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ เป็นการการขยายความรู้ การได้ยินสิ่งใหม่ๆ จะทำให้ได้รับแนวคิด มุมมอง และข้อมูลที่หลากหลาย และขยายฐานความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้น การฟังผู้อื่นอย่างกระตือรือร้นยอมรับส่งเสริมความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นในหัวข้อต่างๆ ส่งเสริมการเติบโตทางปัญญา การมีส่วนร่วมในการสนทนาและการฟังผู้อื่นช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารช่วยในการแสดงออกและความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพ การฟังอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ไขข้อขัดแย้ง เนื่องจากจะช่วยส่งเสริมความเข้าใจและช่วยค้นหาจุดร่วมและการเปิดรับข้อมูลและมุมมองใหม่ๆ สามารถจุดประกายความคิดสร้างสรรค์และมีส่วนช่วยในการคิดเชิงสร้างสรรค์

W - Wisely Think โยนิโสมนสิการ คิดอย่างชาญฉลาด การจัดการสถาบันการศึกษาสู่ความเป็นเลิศต้องอาศัยการคิดเชิงกลยุทธ์ ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คำแนะนำในการคิดอย่างชาญฉลาด

A - Action to achievement ธัมมานุธัมมปฏิบัติ การกระทำเพื่อความสำเร็จ การบรรลุความเป็นเลิศในการจัดการสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุกและเชิงกลยุทธ์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมโดยสรุปวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถาบัน เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในกระบวนการวางแผนเพื่อให้แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กว้างขึ้น พัฒนาความเป็นผู้นำลงทุนในโครงการพัฒนาความเป็นผู้นำสำหรับผู้บริหารและคณาจารย์ ความเป็นผู้นำที่แข็งแกร่งและมีวิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญในการขึ้นสู่สถาบันสู่ความเป็นเลิศ การฝึกอบรมครูและการพัฒนาวิชาชีพ

N - Network of educational institution quality management systems เครือข่ายระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายระบบการจัดการคุณภาพสำหรับสถาบันการศึกษา เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ และกลไกการทำงานร่วมกันเพื่อให้มั่นใจถึงความเป็นเลิศทั่วทั้งเครือข่ายกำหนดมาตรฐานคุณภาพทั่วไป จัดทำชุดเกณฑ์มาตรฐานและหลักเกณฑ์ด้านคุณภาพ

C - Clearly defined in the policy กำหนดไว้ชัดเจนในนโยบาย เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด เมื่อกำหนดนโยบายสำหรับเครือข่ายระบบการจัดการคุณภาพสถาบันการศึกษา ความชัดเจนและแม่นยำเป็นสิ่งสำคัญ องค์ประกอบสำคัญที่ต้องกำหนดอย่างชัดเจน

H - Have professional expertise พัฒนาคู่มือและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดทำแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพแบบร่วมมือกันสำหรับนักการศึกษาและผู้บริหาร ระบุประเภทของการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และความร่วมมือในการแบ่งปันความรู้ที่จะได้รับการสนับสนุน

A - Academic development according to the curriculum การพัฒนาทางวิชาการ งานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรของสถาบันการศึกษา การพัฒนาวิชาการในบริบทของหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่ตั้งใจและเป็นระบบในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

N - New technology systems must be used to support management and learning management ระบบเทคโนโลยีใหม่ๆ ต้องนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) บูรณาการระบบการจัดการการเรียนรู้ (LMS) ที่แข็งแกร่งเพื่อจัดการและส่งมอบเนื้อหาทางการศึกษา แพลตฟอร์ม LMS อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ออนไลน์ การส่งงาน การให้เกรด และการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน เนื้อหาเชิงโต้ตอบและมัลติมีเดียใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้แบบโต้ตอบและมัลติมีเดีย รวมวิดีโอ การจำลอง และแหล่งข้อมูลออนไลน์เพื่อดึงดูดนักเรียนและปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ ห้องเรียนเสมือนจริงและการเรียนรู้ออนไลน์ ใช้ห้องเรียนเสมือนจริงและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาทางไกล

O - Organization a physical and social environment that is conducive to learning. with quality การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยคุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพนั้นเกี่ยวข้องกับการวางแผนที่รอบคอบ การออกแบบที่มีประสิทธิภาพ และการมุ่งเน้นที่การส่งเสริมบรรยากาศเชิงบวกและครอบคลุม คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ควรมีนโยบายที่จะนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปพัฒนาในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้โรงเรียนในสังกัดมีผลงานการแข่งขันอยู่ในอันดับต้นๆ ของสถานศึกษาในระดับเดียวกัน
 - 1.2 ควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปพัฒนาเป็นคู่มือการปฏิบัติ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง และคู่มือในการปฏิบัติงาน
 - 1.3 ควรสนับสนุนให้มีงบประมาณในการพัฒนาครูผู้สอนตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยปฏิบัติตามคู่มือที่พัฒนาจากองค์ความรู้การวิจัยเรื่องนี้
 - 1.4 การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปใช้ปฏิบัติในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษานั้น ควรมีการจัดทำคู่มือการใช้งานให้ละเอียดและชัดเจนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5 การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไปใช้ปฏิบัติจริงนั้นควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อจำกัดของหน่วยงาน องค์กร และสถานที่ที่มีความแตกต่างกันบริบทที่แตกต่างกัน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ผลการวิจัยความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักคุณธรรม 4 ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ในหัวข้อ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจให้ชัดเจนในการจัดการเรียนรู้ให้โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ
 - 2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้วยหลักการบริหารยุคดิจิทัล 5.0
 - 2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามหลักพุทธธรรมข้ออื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยา มาลัย. (2559). รูปแบบการเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลของคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. คุษุณินิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- คำพันธ์ อัครเนตร. (2549). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักพุทธธรรม. คุษุณินิพนธ์การศึกษาศาสตร์คุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธันฐกานต์ ทองสินเกียรติ. (2556). เภณท์ปกติมาตรฐานการพัฒนสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ. คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญศรี แสงศรี. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประจวบ หนูเลี้ยง. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา แบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง. คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพมหานคร: ธนัธการพิมพ์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. ฟรินตัง แมส โปรดักส์.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชฎาภรณ์ อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. คุษุณินิพนธ์การศึกษาศาสตร์คุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมนึก บุญใหญ่. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุธาสนี แม้นญาติ. (2554). โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. คุษุณินิพนธ์ปรัชญาคุษุณินิพนธ์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนิสา วิทยานุกรม. (2552). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตร์คุษุณินิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.